

AUSCHWITZ I „OSTATECZNE ROZWIĄZANIE”

Alban Perrin

Utworzony w kwietniu 1940 r. w mieście Oświęcim, na zachód od Krakowa, Auschwitz jest początkowo obozem koncentracyjnym dla więźniów politycznych, w większości polskich. W marcu 1941 r. na miejsce udaje się Heinrich Himmler i wydaje rozkaz budowy drugiego, dużo większego obozu w miejscowości Brzezinka (po niemiecku Birkenau), w ramach przygotowań do inwazji na ZSRR. W październiku do obozu Auschwitz wysłanych zostaje 10 000 jeńców radzieckich, którzy zostają zatrudnieni przy budowie nowego obozu, ale 25 stycznia 1942 r. Himmler wydaje rozkaz o deportacji Żydów do Birkenau w miejsce żołnierzy radzieckich, w dwóch celach: natychmiastowej śmierci dla jednych i pracy przymusowej aż do wyczerpania dla innych.

Transporty przybywają z Polski, Słowacji, Francji, Holandii, Belgii, Jugosławii, Norwegii, Niemiec, Włoch, Grecji i Węgier. Po przybyciu transportów, SS-mani przystępują do „selekcji” na osoby uznane za zdolne do pracy i na te, średnio 80% deportowanych, które zostają natychmiast wysłane do komór gazowych, bez wchodzenia na teren obozu ani rejestracji. Po każdej operacji gazowania, grupa więźniów żydowskich zwana *Sonderkommando* obcina kobietom włosy, wrywa ofiarom złote zęby i zdejmuje biżuterię, pali zwłoki i rozsypuje prochy. Bagaże ofiar, pozostawione na rampie, przenoszone są i sortowane w specjalnym sektorze obozu zwanym „Kanadą”.

Kompleks obozowy Auschwitz osiąga największy zasięg latem 1944 r., kiedy to w obozach Auschwitz I, Auschwitz II-Birkenau, Auschwitz III-Monowitz i czterdziestu podobozach przetrzymywanych jest ponad 130 000 więźniów. Jednak już jesienią zaczyna się stopniowa ewakuacja obozu, niszczone są archiwa i burzone budynki komór gazowych. Pierwsze oddziały Armii Czerwonej wchodzą na teren obozu 27 stycznia 1945 r.

Do obozu deportowano ogółem 1,3 mln osób, z czego zginęło 1,1 mln: 960 000 Żydów, 75 000 Polaków nie-Żydów, 21 000 Cyganów, 15 000 jeńców radzieckich i od 10 do 15 000 więźniów innych narodowości.

Alban Perrin jest koordynatorem wyjazdów studyjnych do miejsc pamięci przy Mémorial de la Shoah w Paryżu.